Asia: Honkakankaan tuuli- ja aurinkovoimahankkeen ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta, Siikalatva (LVV-U/83062/2026)

Lupa- ja valvontavirasto
kirjaamo@lvv.fi

Lausunto

1 Johdanto

Infinergies Finland Oy suunnittelee 27 tuulivoimalan tuulivoimahanketta Pohjois-Pohjanmaalle, Siikalatvan kunnan Honkakankaan alueelle, Uljuan tekojärven koillispuolelle. Hankealueen koko on n. 3044 ha, josta 180 ha suunnitellaan aurinkovoimalle. Suunniteltujen voimaloiden korkeus on 350 m. Lisäksi tarkastellaan 125 MW:n energiavarastoa. Tämä lausunto on samansisältöinen kuin Luonnonvarakeskuksen hankkeen kaavaselostuksesta antama lausunto.

2 Lausunto

Pyydettynä lausuntonaan Luonnonvarakeskus esittää seuraavan.

Lausunnossaan Luke keskittyy Metsästyslaissa (28.6.1993/615) 5 § (13.7.2018/555) lueteltuihin riistalajeihin.

Arviointiselostuksessa ja sen taustaselvityksessä esitetty metsäpeuran GPS-panta-aineisto kuvaa vasanhoitojakson (1.5.-31.8.) aikaista alueidenkäyttöä, joka on maankäytön kannalta herkin vaihe. Aineiston perusteella Veneneva–Pelson alue kuuluu metsäpeuran vasanhoitojakson aikaiseen käyttöalueeseen, ja alue tunnistetaan lisäksi vasallisten metsäpeuravaadinten elinympäristömallissa erittäin hyvin soveltuvaksi vasanhoitoelinympäristöksi. Luonnonvarakeskus on aiemmissa asiantuntija-arvioissaan suositellut noin viiden kilometrin rakentamatonta vyöhykettä metsäpeuralle tärkeiden Natura 2000 -alueiden ympärillä tuulivoimarakentamisen mahdollisten häiriövaikutusten minimoimiseksi. Arviointiselostuksen mukaan lähimpien voimaloiden etäisyys Veneneva–Pelson Natura-alueeseen on noin 6,5 kilometriä, joten hankkeen vaikutuksia on siten minimoitu suositusten mukaisesti. Tästä huolimatta metsäpeuran käyttäytymisestä tuulivoimarakentamisen läheisyydessä on edelleen niukasti tutkimustietoa, minkä vuoksi vaikutusarvioihin liittyy epävarmuutta.

Myös Hirvirimmen alue sijoittuu metsäpeuran vasanhoitojakson aikaisen esiintymisen kannalta merkitykselliselle alueelle. Alueen läheisyydessä esiintyy kesäajan GPS-paikannuksia, ja Hirvirimmen ympäristö tunnistetaan vasallisten metsäpeuravaadinten elinympäristömallissa hyvin soveltuvaksi vasanhoitoelinympäristöksi. Lisäksi Hirvirimmen luonnonsuojelualue sijaitsee selvästi lähempänä suunniteltuja voimaloita kuin Veneneva–Pelso. Luonnonvarakeskus katsoo, että Hirvirimmen merkitystä metsäpeuran vasanhoitojakson aikaisessa alueidenkäytössä ja hankkeen mahdollisia rakentamis- ja käyttövaiheen häiriövaikutuksia alueelle olisi perusteltua tarkastella arviointiselostuksessa nykyistä yksityiskohtaisemmin, erityisesti vaihtoehdossa VE1, jossa vaikutukset kohdistuvat laajemmin Hirvirimmen suuntaan.

Arviointiselostuksen aineisto tukee johtopäätöstä siitä, ettei Honkakangas sijoitu metsäpeuran kaikkein tärkeimmille ydinalueille, eikä vaikutusten arvioida kohdistuvan merkittävinä lähimpiin Natura-alueisiin. Toisaalta selvityksessä esitetty GPS-panta-aineisto, vasanhoitoelinympäristömalli sekä Veneneva–Pelson ja Hirvirimmen alueiden kuvaukset osoittavat näiden alueiden merkityksen metsäpeuran vasanhoitojakson aikaisessa alueidenkäytössä. Tähän nähden vaikutusten vähäisyyttä koskevat johtopäätökset jäävät osin niukasti perustelluiksi, erityisesti Hirvirimmen alueelle kohdistuvien häiriövaikutusten sekä vaihtoehtojen VE1 ja VE2 välisten erojen arvioinnin osalta. Lisäksi hankkeen osuutta alueellisten yhteisvaikutusten muodostumisessa ei tarkastella yhtä perusteellisesti kuin aineiston perusteella olisi mahdollista. Sen vuoksi Luke katsoo, että Hirvirimmen ja erityisesti yhteisvaikutusten osalta selostus jää puutteelliseksi. Hankkeen toteutuessa sen häiriövyöhykkeeseen jää paljon metsäalaa, joka yhdessä muiden hankkeiden häiriövyöhykkeiden kanssa peittää merkittävän osan kaikista Pohjois-Pohjanmaan lisääntymiselinympäristöistä. Luke toteaa lopuksi, että laajamittaisen rakentamisen toteutuessa jäljelle jääneiden häiriöttömien alueiden metsäpeuran kannanhoito voi olla erittäin haastavaa erityisesti suurpetojen osalta.

Susireviirin osalta selostuksessa todetaan seuraavaa: ”Vaikka hankealue sijaitsee vuoden 2025 suden kanta-arvion mukaan lähellä Vornan susireviirin keskiosaa, kattaa hankealue reviirin kokonaispinta-alasta vain noin 6 %. Vornan susireviiri ei ole myöskään vakiintunut susireviiri, sillä se on mainittu ensimmäisen kerran vuoden 2025 suden kanta-arviossa. Näin ollen voidaan olettaa, että Vornan susireviirin rajaukset saattavat tulevina vuosina muuttua, etenkin kun alueella olleen Pulkkilan reviirin alfanaaras on kuollut ja lauman yksilöt saattavat vaeltaa uusille alueille.” Tässä tehdään oletuksia, joiden johtopäätökset eivät perustu faktoille. Etukäteen ei voida tietää, mitä reviirille tapahtuu, vakiintuuko se ja tuleeko siellä tapahtumaan lisääntymistä. Sen sijaan sellaisten alueiden, joilla reviirejä on ylipäänsä ollut säännöllisemmin, voidaan olettaa soveltuvan suden reviirielinympäristöksi. Näin ollen myös tämän hankkeen on syytä tarkastella sen mahdollisia vaikutuksia ja yhteisvaikutuksia sudelle huolellisesti. Ja näiltä osin Luke näkee, että tehdyissä vaikutusten arvioinneissa on virhearvion riski.

Metsäkanalintujen osalta tehdyissä selvityksissä Luke näkee puutteena, että soidinselvityksiä on tehty vain yhtenä vuonna. Useampana peräkkäisenä vuonna tehty soidinpaikkaselvitys antaisi paremman kuvan alueen merkityksestä kanalinnuille, kuin yksittäisenä keväänä tehty selvitys, sillä soidinten esiintyminen riippuu tällä syklisellä lajiryhmällä mm. alueen sen hetkisistä kanalintukannoista. Myös soidinten havaittavuus vaihtelee vuodesta toiseen esimerkiksi kevään edistymisestä ja sääoloista riippuen. Yhden vuoden aineisto on altis satunnaisvaihtelulle ja siten lisää epävarmuutta. Tällöin tulosten tulkinnassa ja johtopäätöksissä on syytä olla varovainen.

3 Lausunnon tiivistelmä

Honkakankaan hankkeen ei arvioida sijoittuvan metsäpeuran tärkeimmille ydinalueille eikä aiheuttavan merkittäviä vaikutuksia lähimpiin Natura-alueisiin. Arviointia olisi hyvä täydentää kuitenkin Hirvirimmen alueeseen kohdistuvien häiriövaikutusten, vaihtoehtojen VE1 ja VE2 erojen sekä alueellisten yhteisvaikutusten osalta.

Suden reviiritilanteen kehittymisestä tehdään selostuksessa oletuksia ja näiltä osin Luke näkee, että vaikutusten arvioinneissa on virhearvion riski. Metsäkanalintujen soidinselvitysten perustuminen vain yhteen vuoteen on puute.

Sirpa Thessler

Johtaja, Luonnonvarat

Hyväksytty Luken prosessinhallintajärjestelmässä 13.10.2026 klo 11:13:14.

Lausunnon valmistelija(t):
Saara Kattainen
Antti Paasivaara

Liitteet:

Tiedoksi: